

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontfemen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

RELATIEF

toneelspel in vier bedrijven

door

Peter de Kemel

1880

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2217

RELATIEF

toneelspel in vier bedrijven

door

Peter de Kemel

1880

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2217

PERSONAGES

Ellen
Freddy

DECOR

De scène is verdeeld in twee kleine speelplans. Rechts de woon- en werkkamer van Ellen. Links de werkkamer van Freddy.

De woon- en werkkamer van Ellen.

Een kamer op de tweede verdieping van een oud herenhuis. Een houten plankenvloer, de muren in extravagante kleuren. Achteraan midden is de gemeenschappelijke ingangsdeur. Ze wordt gebruikt als ingangsdeur voor de ruimte van Freddy alsook voor de ruimte van Ellen. Rechts in de wand is een raam. Vooraan rechts staat een lage kast. Op en boven de kast hangen en liggen kleren van Ellen. Achteraan rechts tegen de wand staat een matras, in de rechtse achterhoek liggen lakens en dekens slordig opgeplooid. In de achterwand, bijna volledig in de rechtse hoek, een lavabo. In de lavabo liggen borstels en deze hangen vol met verf. De volledige achterwand wordt in beslag genomen door schilderijen. Ze hangen, liggen en staan tussen tal van verfpotten. Vlak daarvoor staat een schildersezels met daarnaast een stoel en barkruk met verfspatten in allerlei kleuren. Op het voorplan een oude tafel met drie stoelen.

De werkkamer van Freddy

Eveneens een kamer in een oud herenhuis, maar veel moderner. Alles is geschilderd in een lichte kleur. In de linkse wand bevindt zich een smal, lang raam over zowat tweederde van de wand. Vooraan links onder het raam staat een houten constructie met daarop een matras, die gebruikt wordt als bed. Achter het bed hangt een paneel met foto's. Even verder staat een ijskast. Bovenop de ijskast flessen met sterke drank. Haast de volledige achterwand wordt in beslag genomen door een rek met boeken, fardes, enz. Voor het rek staat het bureau van Freddy. Voor het bureau een zetel. Op het bureau allerlei schrijfmateriaal. Op het voorplan een tafel met drie stoelen.

E E R S T E B E D R I J F

(Ellen zit voor zich uit te staren aan tafel. Er wordt geklopt en even later gaat de deur open. Freddy verschijnt met notitieboek in zijn hand. Hij kijkt haar aan. Na een stilte.)

FREDDY : Ellen Coppieters?

ELLEN : *(antwoordt niet)*

FREDDY : Freddy Van Hoof. Een klein uur geleden heb ik contact met u opgenomen om te praten...

ELLEN : *(knikt)*

FREDDY : Kan ik binnenkomen?

ELLEN : *(Knikt opnieuw. Ze staat op, kijkt hem heel even aan.)* Ga zitten. *(Gaat naar kast, neemt doos met bruistabletten, giet glas water uit, bruistabletten in water.)*

FREDDY : Als je denkt dat je er nu niet kan over praten, kan ik later terug komen. *(Ellen reageert niet)*... Ik hou me bezig met het schrijven van stukken voor het amateurtheater. Het groot aantal zelfmoorden in de stad zette me er toe aan te gaan denken aan het schrijven van een stuk rond zelfmoord... Wat me bezighoudt, is de drijfveer van iemand die zelfmoord pleegt. De gevoelens die eraan vooraf gaan... De gevoelens van diegenen die achter blijven. Hoe ze zoiets verwerken.

ELLEN : *(drinkt haar glas leeg)* ... Ik weet niet of ik nu reeds over dergelijke gevoelens kan praten.

FREDDY : Als blijkt dat het te pijnlijk voor je wordt, kunnen we ermee ophouden.

ELLEN : Ik probeer een reden te vinden om mijn intiemste gevoelens aan jou te uiten.

FREDDY : Misschien moet je het wel als een soort biecht beschouwen. Het uiten van dergelijke gevoelens kan misschien een bevrijding voor je zijn. Een tot rust komen... Je hoeft niet bang te zijn dat wat je me vertelt zal misbruikt worden. Het ligt niet in mijn aard namen te gaan noemen. Namen zijn niet belangrijk. Het gaat enkel en alleen om de gevoelens.

ELLEN : Ik praat niet zo gemakkelijk over de gevoelens die jou interesseren.

FREDDY : Kan ik begrijpen na wat je meegemaakt hebt.

ELLEN : Gevoelens worden af en toe verkeerd begrepen. Meestal gaat men geuite gevoelens anders interpreteren.

FREDDY : Het is niet de bedoeling dat ik jullie gevoelens ga interpreteren, de schuldige aanwijzen.

ELLEN : Wat weet je over mij en Jos?

FREDDY : Weinig. Een paar vrienden van jullie gaven me enige aanwijzingen.

ELLEN : Vrienden. Sinds wat er met Jos gebeurd is, ga ik meer en meer denken dat je het begrip vriendschap tussen dubbele aanhalingstekens dient te plaatsen.

FREDDY : Denk vooral niet dat ik me heb laten beïnvloeden. Het enige wat ze me eigenlijk verteld hebben is dat Jos zich verhangen heeft en dat ik jou hier kon vinden.

ELLEN : Zal wel. Ik denk dat ze me integendeel afgeschilderd hebben als de gevoelloosheid zelf. Ze kunnen niet begrijpen waarom ik niet dag in dag uit tranen met tuiten huil.

FREDDY : Denk niet dat ik tot de groep behoor die vindt dat je je schuldig moet gaan voelen; dat je moet boeten voor wat hij gedaan heeft.

ELLEN : Ik denk niet dat ik je informatie kan verstrekken die nuttig kan zijn voor je stuk. Ik denk dat ik je niks te vertellen heb.

FREDDY : (*Kijkt haar aan, gaat dan naar schildersezel*) Je lijkt over een artistieke begaafdheid te beschikken: het schilderen van abstracte kunst. De schilderes van abstracte kunst wordt meestal niet begrepen. Slechts wanneer zij zelf duidelijk maakt wat ze geschilderd heeft, kunnen anderen volgen... Vrienden konden niet begrijpen waarom ze geen tranen liet. Toen ik haar opzocht was het iets dat me na korte tijd reeds duidelijk was. Ze uitte haar gevoelens in het schilderen van abstracte kunst. Ze had een manier gevonden om alles wat er gevoelsmatig met Jos gebeurd was te uiten.

ELLEN : (*Gaat naar haar schildersezel en draait het schilderij waarnaar Freddy kijkt.*) ...Hij hield niet zo van schilderen. Het feit dat hij niet begreep wat ik schilderde maakte hem zenuwachtig. Hij wou... Ga nu.

FREDDY : Wat me bij haar intrigeerde was dat ze pogingen ondernam om haar gevoelens te uiten. Ze had duidelijk ervaren, dat iedereen, of hij het wilde of niet, zijn diepste geheimen moest prijsgeven om tot rust te kunnen komen. Het moet voor haar pijnlijk zijn zich bloot te geven aan vrienden. Vrienden luisteren, maar hebben allang hun oordeel gevormd. Voor vreemde oren is het allemaal nog nieuw. Ze zijn nog niet bevooroordeeld. Het is voor haar alleen moeilijk vreemde oren in vertrouwen te nemen.

ELLEN : (*na lange pauze*)... Gevoelens hebben te maken met herinneringen. Aan dit huis heb ik de meest pijnlijke herinneringen. Alles begon hier... alles eindigde hier.

(Ze kijkt naar Freddy, die naar haar kijkt.) Denk je alles zonder noteren te kunnen onthouden?

FREDDY : Bedoel je dat je...

ELLEN : Hij woonde hier al lang. Hij had al veel vroeger dan ik dat over beschermend nest, dat thuis heet, verlaten.

FREDDY : Waarom ben je thuis weggegaan?

ELLEN : Weet ik veel. Het hing mijn strot uit. Vader die kost wat kost een typiste van mij wilde maken. En moeder die ieder weekend dacht me te moeten uitleggen wat wel en niet kon met een jongen, terwijl ik twee jaar vroeger al met een jongen naar bed geweest was. Eindelijk had ik de moed gevonden om me van dat betuttelend gedoe los te maken.

FREDDY : Je kon niet meer opschieten met je ouders.

ELLEN : Ik hield het niet langer vol in hun schijnheilig wereldje. Mijn ouders waren allang uitgekeken op elkaar maar bleven samen voor de schijn.

FREDDY : Vond je dat je ouders hadden gefaald in de opvoeding van hun dochter?

ELLEN : Ze gingen beiden hun eigen gang. Ze keken nooit om naar me. Ze hadden het te druk met zichzelf. Wat ze wel zouden gewild hebben was dat ik hun idiote afspraken en regels naleefde, terwijl ze er zichzelf niet konden aan houden.

FREDDY : Hoe reageerden ze toen je wegging?

ELLEN : Groot alarm. Hun schijnheilig wereldje kwam in gevaar. Hun dochter die het huis uittrok omdat ze vond dat ze niet langer kon leven naar hun normen. Ik vond dat ze me niks meer te bieden hadden.

FREDDY : Heb je het ooit beschouwd als een vergissing?

ELLEN : Ik had poten aan mijn lijf. Ze hebben me nooit hoeven te onderhouden. Ik heb tientallen rotjobs gedaan, maar ik verdiende mijn kost. Ze zijn hier verschillende keren geweest, me op het hart komen drukken dat het verkeerd was wat ik gedaan had, hoe verschrikkelijk het hier wel was, in wat voor rotzooi ik leefde. Ze zijn gekomen tot op de dag dat het mijn strot uithing en ik ze gevraagd heb me niet meer te komen opzoeken. Ik beloofde hen dat, als ik behoefte had aan een preek, ik zeker en vast langs zou komen.

FREDDY : Heb je dan geen contact meer met je ouders?

ELLEN : Zeker. Mijn moeder belt me op ieder uur van de dag. Ze zou niets liever willen dan dat ik ga uithuilen in haar schoot, dat ze me zoals in de goede oude tijd kan betuttelen.

FREDDY : Je sprak over pijnlijke herinneringen aan dit huis. Waarom...?

ELLEN : Zou jij het leuk vinden als je op een morgen de kamerdeur van je ex-vriend opentrekt en ziet hoe hij zich verhangen heeft?! Hè?! Denk je...

FREDDY : Sorry, ik wist niet...

ELLEN : Had het dan gevraagd aan die vrienden van hem. Waarom heb je aan hen niet gevraagd waarom hij die koord rond zijn strot dichtgetrokken heeft?!

FREDDY : Ik zei sorry.

ELLEN : Sorry, sorry!! Dat zeggen ze allemaal nadat ze je terug doen denken hebben aan dat pijnlijk beeld. Dit huis is voor mij één en al ellende, begrijp je dat? Het is niet of Jos hier nooit weggeweest is; hij op de stoel zit waar jij nu zit; of hij naast me staat onder de douche; of hij verdomme hier naast me omhoog hangt.

FREDDY : Waarom blijf je hier? Waarom wil je steeds opnieuw met die pijnlijke herinnering geconfronteerd worden?

ELLEN : Waar wil je me heen sturen? Bij mijn vader, die een typiste van me wil maken? Bij mijn moeder, die denkt dat sex alleen kan tussen mensen die minstens vijf jaar getrouwd zijn? Of denk je dat een zogezegd vriendje of vriendinnetje van me staat te springen om me in huis te nemen?

FREDDY : Jij moet...

ELLEN : Die zien in Jos de zielepoot, het jongetje dat ik zo erg geterroriseerd, zo uitgebuit heb, dat de enige uitweg voor hem zich verhangen was.

FREDDY : Jij moet...

ELLEN : Ik moet helemaal niks. Jij moet me vooral niet proberen te vertellen wat goed voor me is, wat ik moet doen en laten. Jij kan de pot op met je rotstuk!

FREDDY : Jij moet de gedachte... *(praat verder maar Ellen praat tussen hem door.)*

ELLEN : Zwijg!!

FREDDY : ...uit je hoofd zetten, dat het jouw schuld is dat Jos zich verhangen heeft.

ELLEN : Als je denkt...

FREDDY : Jij wenst hier te blijven omdat je je schuldig voelt. Je wil boeten door de herinnering aan Jos levendig te houden.

ELLEN : Dat lieg je.

FREDDY : Jij moet aanvaarden dat wat Jos gedaan heeft niet jouw schuld is, dat het Jos zijn beslissing was om...

ELLEN : Hij had het recht niet! Hij wist dat iedereen me zou nakijken, dat ze een beschuldigende vinger naar me zouden uitsteken.

FREDDY : Wat Jos gedaan heeft is zijn zaak. Hoe jij zijn zelfmoord moet verwerken is jouw probleem.

ELLEN : En jij denkt wellicht dat het mee helpen creëren van je rotstuk me hierbij kan helpen. Als ik jou hoor praten is het net of Jos' beste vriend, de kandidaat psycholoog, tegen me praat. Hij wil iedereen laten praten over gevoelens alsof het de doodnormaalste zaak is, terwijl hij zowat het zieligste en gefrustreerdste mannetje moet zijn dat er rondloopt.

FREDDY : (*staat recht*)

ELLEN : Wat ben je van plan?

FREDDY : Als je denkt dat ik gefrustreerd ben, kan ik net zo goed de vragen over het niet kunnen uiten van gevoelens aan mezelf stellen. Ik stel het op prijs dat je me, zij het kortstondig, te woord hebt willen staan. (*Maakt aanstalten om weg te gaan.*)

ELLEN : Wacht... Ik heb me laten meeslepen door mijn gevoelens. Ik...

FREDDY : Je weet evengoed als ik dat het meeschrijven aan het stuk voor jou een reden is om eens alles rustig op een rijtje te zetten; dat het de ideale reden is om na te denken en tot een conclusie te komen. Zo'n kans mag en wil je niet laten voorbij gaan.

ELLEN : Hou op. Ik heb het allang begrepen dat je me door hebt. Als ik verder meewerk zal je het moeten aanvaarden dat het me emotioneel af en toe teveel zal worden, dat ik je zal uitkafferen als ik het niet meer aankan.

FREDDY : Het schrijven van vorige stukken heeft me geleerd dat hevige confrontaties leiden tot de meest oprechte gevoelens.

ELLEN : ...Jos woonde op de kamer naast mij en liep vaak over de vloer. Hij raakte gefascineerd door mijn abstracte schilderkunst. Hij was maatschappelijk assistent en probeerde te achterhalen welk zielerorsel voor welke lijn in mijn schilderijen stond.

FREDDY : Jos voelde zich na verloop van tijd aangetrokken tot jou.

ELLEN : Ik voelde dat hij na enige tijd meer wou dan een louter vriendschappelijke band. Ik wou eigenlijk liefst alles houden zoals het was. Hij wist zowat alles van me. We gingen samen uit, we vertrouwden elkaar de meest intieme zaken toe. Op een avond stelde hij me de vraag die ik al een ganse tijd van hem verwacht had: of ik de nacht met hem wilde doorbrengen.

FREDDY : Als je niks voor hem voelde kon je zijn aanbod afgewezen hebben.

ELLEN : Misschien had ik die avond wel zin om bij Jos te blijven en met hem te vrijen.

FREDDY : Je had behoefte aan sex.

ELLEN : Misschien. Ik was al een paar maanden zonder vriend.

FREDDY : Toch ben je een relatie begonnen met Jos. Ik kan me niet voorstellen dat het af en toe verlangen naar sex de reden is geweest om je te gaan binden aan Jos.

ELLEN : Hij was lief. Ik herinner me hoe hij altijd klaar stond om me, in dagen van weinig inspiratie bij het schilderen, op te vangen. Ik vond bij hem warmte na vermoeiende dagen schilderen. Alles leek zo vanzelfsprekend toen Jos die avond mijn lichaam streelde. Hij wist perfect hoe ik me voelde, wat ik verlangde. Ik heb zelden zo intens gevreeën als toen.

FREDDY : Waarom maak je dan problemen rond die avond?

ELLEN : Er was helemaal geen probleem. Jos gaf me die avond precies wat ik van hem verlangde. Jos heeft me altijd precies gegeven wat ik van hem verlangde. Alleen wist ik toen niet dat Jos altijd voor me klaar wou staan; dat hij zou zitten wachten als een schoothondje, op bevelen van zijn meesteres.

FREDDY : Is het niet zo dat je het altijd klaar staan van Jos niet kon verwerken omdat je vond dat hij je daardoor begon op te eisen? Je kreeg hetzelfde gevoel bij Jos als bij je ouders.

ELLEN : Wat hebben mijn ouders met Jos te maken?

FREDDY : Jos gaat je net als je vader en moeder betuttelen. Je voelt je terug gevangen en hoe graag je Jos zijn warmte en geborgenheid ook mag, ga je ertegen rebelleren.

ELLEN : Hoe zou jij kunnen weten hoe ik me toen voelde?

FREDDY : Gewoon logisch proberen te denken. Iemand als jij, die gevochten heeft voor haar vrijheid, koestert die eenmaal ze die verworven heeft.

ELLEN : Als ik 's nachts inspiratie had en wou doorschilderen keek hij me aan alsof ik verantwoording moest afleggen waarom ik die nacht niet bij hem bleef.

FREDDY : Waarom haakte Jos op dat moment niet af? Voor Jos moet het toen wel duidelijk geworden zijn dat je liefde voor hem niet belangrijk genoeg was om minder te gaan schilderen.

ELLEN : Had hij die kracht kunnen opbrengen, dan had hij nooit... Hij was weg van me. Ik was een obsessie voor hem. Ik heb hem meermaals uitgekafferd, maar steeds kwam hij terug.

FREDDY : Dat betekent alleen maar dat jij hem steeds de kans gegeven hebt om zijn relatie met je verder te zetten.

ELLEN : Wat moest ik doen? Shit! Waarom heeft hij nooit de kracht opgebracht om te zeggen dat ik de pot op kon met mijn schilderijen, met mijn egoïstische karakter?

FREDDY : Je moet geweten hebben dat je zou mogen uithalen met hem wat je wou, maar dat hij nooit zou afhaken. Hij hield echt van je.

ELLEN : Echt van me houden! Idioot zijn, ja. Zie je waar zijn echt van me houden hem gebracht heeft: aan een koord in de kamer hiernaast.

FREDDY : Je kon hem kordaat gezegd hebben dat je zijn aanwezigheid niet meer op prijs stelde.

ELLEN : Dat heb ik gedaan. Ik heb mijn deur voor zijn neus op slot gedraaid. Ik ben echt grof tegen hem geweest. Ik heb hem honderden, zoniet duizende keren uitgekaf-ferd; maar iedere keer opnieuw heeft hij me vergeven... Eén keer had ik hem echt te diep geraakt en zat hij weg te kwijnen in een hoek van zijn kamer. Na drie dagen kon ik het niet meer aan en ben ik hem gaan opzoeken.

FREDDY : Hoe reageerde hij toen?

ELLEN : Voor het eerst sprak hij geen lieve woordjes, nam hij de schuld niet op hem. Voor de eerste keer zij hij helemaal niks.

FREDDY : Waarom heb je toen niet van je hart een steen gemaakt en de breuk definitief laten worden? Misschien had Jos het die keer wel aanvaard en was hij nu nog in leven geweest.

ELLEN : Nu moet jij eens goed naar me luisteren. Jij denkt misschien dat je door het schrijven van allerlei kloterijstukken voor het amateurtheater weet wat gevoelens zijn, maar ik heb ze verdomme meegemaakt.

FREDDY : Er was een ideale kans om je van Jos los te maken.

ELLEN : Ik had de kans, ja, maar niet de kracht. Ik kon het niet over mijn hart krijgen dat iemand die echt van me hield, die alles voor me over had, zat weg te kwijnen in een hoek. Ik had gevoelens, een hart. Begrijp je dat? Ik wist dat het nooit iets zou worden tussen ons, maar ik kon het niet aanzien dat hij zat dood te gaan naast mijn deur...

FREDDY : Is het niet zo dat je geen afscheid kon nemen van datgene dat je zo broodnodig had: zijn warmte, zijn geborgenheid?

ELLEN : Dat lieg je. Ik dacht niet aan mezelf toen. Ik vond dat ik Jos niet kon laten uitdoven als een kaars. Vanaf het ogenblik dat ik bij hem ben gaan zitten, voelde ik zijn warmte, zijn geborgenheid terug boven komen... Ik heb mijn kleren uitgetrokken, heb mijn hersens op nul gezet en ben met hem gaan vrijen. Kan je me nog volgen? Ik heb mijn lichaam aangeboden aan Jos, met wie ik op dat moment niks meer wou te maken hebben.

FREDDY : Je hebt hem bedot. Je hebt hem valse hoop gegeven toen je...

ELLEN : Ik heb hem bedot, ja. Maar diep in zijn binnenste wist hij dat ik hem aan het bedotten was. Hij wou het alleen aan zichzelf niet toegeven.

FREDDY : Je moet geweten hebben dat alles van voor af aan zou beginnen.

ELLEN : Ik wist dat hij zich weer zou gaan vastklampen. Maar wat had ik moeten doen?! Iedere morgen de deur van zijn kamer opentrekken om te kijken hoelang het nog

zou duren vooraleer hij er volledig onder door zou gaan? Hij was aan het doodgaan, begrijp je? Voor mij, voor een onnozel wicht dat zich bezig houdt met abstracte kunst.

FREDDY : Jeezes.

ELLEN : Kan je me nog volgen? Denk je dat je amateurtoneelvereniging die dit ooit moet opvoeren nog zal kunnen volgen? Maak hen één zaak enorm duidelijk: ik had twee mogelijkheden. Hem laten uitdoven of totaal tegen mijn zin aan hem mijn liefde geven en de zaak nog ingewikkelder maken. Wat jij zou gedaan hebben, weet ik niet; maar ik heb mijn best gedaan.

FREDDY : Jos zou inderdaad langzaam uitgedoofd zijn was je niet teruggegaan. Maar je bent teruggegaan omdat je je een leven zonder Jos niet kon voorstellen. Je kon Jos niet missen.

ELLEN : Ik...! ... We maakten nieuwe afspraken. Ik wou niet meer dat hij me volledig opeiste. Hij paste zich aan. Op de weinige momenten dat we nog samen waren, waren we intiem met elkaar.

FREDDY : Bedoel je dat jij en Jos...

ELLEN : Wat wil je van me horen? Dat ik Jos andermaal uitgebuit heb? Je hebt me verdomme gevraagd om eerlijk te zijn. Ik ben eerlijk. Ja, ik heb Jos uitgebuit. Ik ben enkel bij Jos gegaan op momenten dat ik behoefte had aan warmte, sex. Ik heb nooit gedacht dat er ook andere momenten waren dat Jos behoefte had aan warmte, sex. Oké?!

FREDDY : ... Hoe is het tot een definitieve breuk gekomen?

ELLEN : Ik kreeg een aanbod om te gaan schilderen in Parijs.

FREDDY : Je wist dat Jos niet zou durven uiten dat je hem pijn deed door voor onbepaalde tijd van hem weg te gaan. Hij moet bang geweest zijn dat jij anders voorgoed zou zijn weg gebleven.

ELLEN : Mijn gevoelens zouden nooit toegelaten hebben dat ik Jos zoiets aandeed.

FREDDY : Parijs moet een verademing voor je geweest zijn.

ELLEN : Ik voelde me als herboren. Ik leerde er nieuwe mensen kennen. We gingen enorm los met elkaar om.

FREDDY : Hoelang duurde het voor je een nieuwe relatie begonnen bent?

ELLEN : Ik dacht dat je alleen geïnteresseerd was in wat er tussen Jos en mij gebeurd is.

FREDDY : Ik kan me moeilijk van de gedachte ontdoen dat je beslissing om Jos definitief los te laten in Parijs gemaakt werd. Je moet er gevoelens doorgemaakt hebben waardoor je bent gaan nadenken.

ELLEN : Het was er zoals ik wou: vrijheid, kunnen genieten.

FREDDY : En toch moeten ze je er toe aangezet hebben te gaan denken aan Jos.

ELLEN : In Parijs heb ik moeten ervaren hoe pijnlijk het is als je naar iemand verlangt, die maar pas komt als hij er zelf zin in heeft.

FREDDY : Je intieme avonturen met je collega schilders...

ELLEN : Ze hebben me uitgebuit. Ik diende altijd klaar te staan als zij behoefte hadden aan sex. Als mijn lichaam het nodig had, hadden ze geen tijd, toen moesten ze zonodig schilderen. Toen moesten ze, net als ik hier, lijnen trekken, met zichzelf bezig zijn. Vergeten dat ze met een ander zijn gevoelens aan het spelen waren. Ik kon niet snel genoeg bij Jos zijn om hem te vertellen dat hij me uit zijn gedachten moest bannen. Ik was er tot het besef gekomen dat ik Jos aan het kapot maken was.

FREDDY : Door opnieuw je relatie met hem te verbreken en hem te vertellen wat er in Parijs gebeurd was wist je dat je hem evenzeer kapot zou maken.

ELLEN : Wat moest ik doen? Door eerlijk te zijn wou ik hem tegen mezelf beschermen.

FREDDY : Waarom heb je Jos niet gevraagd je te geven wat jij nodig had na je pijnlijke ervaringen in Parijs? Waarom heb je Jos je niet laten geven wat hij jou zo graag wou geven: warmte, geborgenheid?

ELLEN : Moest ik me dan opnieuw als een egoïst gaan gedragen? Moest ik Jos opnieuw gaan uitbuiten?

FREDDY : Je was gewoon te fier om egoïst te zijn. Je wist dat je op een dag je fierheid zou opgeven en Jos zou vragen je warmte en geborgenheid te geven.

ELLEN : Fierheid had niks met mijn gevoelens te maken.

FREDDY : Durf je ontkennen dat er mannen je bed gedeeld hebben in de periode na Parijs en het moment waarop Jos zich verhangen heeft?

ELLEN : Wat wil je van me horen? Dat ik een hoer ben? Dat ik me laten neuken heb in de kamer hiernaast waar een zielig mannetje constant aan me zat te denken?

FREDDY : De vraag was of je durft ontkennen dat er andere mannen geweest zijn in...

ELLEN : Ja, er zijn mannen geweest. Maar hou er alsjeblieft over op. Wat wil je van me horen? Zeg wat je van me wil horen, maar hou alsjeblieft op.

FREDDY : Wat ik van jou wil horen is dat je zegt dat je je vergist hebt in Jos. Dat je...

ELLEN : Ik heb me niet vergist in Jos. Ik wist perfect hoe Jos in elkaar zat.

FREDDY : Je wist perfect hoe Jos in elkaar zat, toen er voor Jos al geen uitweg meer was; toen je wist als jij zou afhaken, dat Jos de zin van het bestaan zou opgeven.

ELLEN : Wat bedoel je?

FREDDY : Vrienden vertelden me dat je wist dat Jos een eenzaat was, die eenmaal hij de kans kreeg, zich aan iemand zou vastklampen en die nooit meer zou loslaten.

ELLEN : Jos was een zielepoot toen ik hem voor het eerst ontmoette. Hij zat in een hoekje weg te kwijnen. Ik heb hem uit dat hoekje gehaald en laten leven.

FREDDY : Vrienden van Jos hadden je verwittigd wat er zou gebeuren als je ooit met Jos zou breken.

ELLEN : Anderen voorspelden me dat, toen Jos eenmaal wist wat passie was, hij die ook bij een andere vrouw zou willen proeven.

FREDDY : Je bent een relatie met Jos aangegaan omdat je de tweede groep van voorspellers geloofde.

ELLEN : Ik heb van Jos gehouden omdat ik hem mocht, omdat het klikte tussen ons. Ik ben bij Jos weggegaan omdat hij me geen ademruimte liet.

FREDDY : Je zou aanvaard hebben dat Jos warmte en geborgenheid kreeg van een andere vrouw terwijl hij met jou een relatie had?

ELLEN : Weet je dat ik ga kotsen van je vragerij? Ik wil dat je weggaat. Ik denk alle vragen die nuttig kunnen zijn voor je stuk te hebben beantwoord.

FREDDY : Je hebt je gewoon vergist in Jos. Jos was niet zoals jij, niet jaloers. Jos vond niet zoals jij dat je een relatie kon hebben met hem, maar toch optrekken met collega schilders die, als je erom vroeg, je warmte, geborgenheid schonken. Doordat je van Jos hield ging je geweten knagen. Je vond dat je Jos bedroog. Had Jos net als jij warmte, geborgenheid van andere vrouwen aanvaard, dan zou je geweten nooit hebben beginnen knagen. Dan was Jos iemand als jij die vindt dat vrienden je warmte en geborgenheid kunnen geven, ondanks dat je een relatie hebt.

ELLEN : Begrijp ik je goed als je me afschildert als een slet die met om het even wie haar bed deelt?

FREDDY : Ik had het over warmte, geborgenheid, niet over sexualiteit.

ELLEN : Wat jij nu moet doen is je mond houden. Ik wil dat je weggaat en niet meer terugkomt. ik wil met jou en je stuk niks meer te maken hebben.

FREDDY : Eén vraag blijft onbeantwoord. Voel je je schuldig aan de zelfmoord van Jos?

T W E E D E B E D R I J F

1e Tafereel

(Er wordt op beide speelplannen terzelfdertijd gespeeld. Freddy neemt papieren bij elkaar en legt ze in zijn aktentas. Ellen zit op kast met telefoon bij haar. Ze draait een nummer. Ondertussen is Freddy klaar met zijn papieren en gaat naar de deur van zijn schrijfkamer. De telefoon rinkelt, Freddy kijkt even om, maar opent toch de deur om te vertrekken. De telefoon blijft rinkelen. Freddy bedenkt zich, keert terug en neemt de hoorn op.)

FREDDY : Hallo, Van Hoof.

ELLEN : *(antwoordt niet)*

FREDDY : Hallo?

ELLEN : Hallo. Ellen Coppieters.

FREDDY : Ellen...?

ELLEN : Waarschijnlijk een complete verrassing?

FREDDY : Ja en nee. Ik was ervan overtuigd dat wij elkaar ooit nog wel eens zouden ontmoeten. Ik had alleen niet gedacht dat jij de eerste stap daartoe zou zetten. Hoe gaat het met je?

ELLEN : Ik leef.

FREDDY : Zo te horen wel, ja. En de toestand waarin je momenteel leeft?

ELLEN : Ik dacht niet gezegd te hebben dat ik bereid ben opnieuw vragen voor je stuk te gaan beantwoorden.

FREDDY : Denk nu niet dat iedere vraag die ik ga stellen verband houdt met het schrijven van een stuk. Soms ga ik ook nog wel eens een vraag stellen uit pure persoonlijke interesse.

ELLEN : Ik dacht dat jij beslist nog wel eens met me zou willen praten.

FREDDY : Moet ik daaruit afleiden dat jij het terug over gevoelens wil gaan hebben?

ELLEN : Wat dacht je van vanavond?

FREDDY : Daarmee bedoel je dan waarschijnlijk onmiddellijk.

ELLEN : Ik heb momenteel niks om handen en dacht dat jij je beslist zou kunnen vrijmaken. Hoogstraat 15 dan maar?

FREDDY : Je waagt je zelfs in het hol van de leeuw.

ELLEN : Ik wil je gewoon de moeite van de verplaatsing besparen. Je kan gerust zeggen als je het gezelschap van je opgedrongen gastvrouw niet op prijs kan stellen.

FREDDY : Heb ik niet het minste probleem mee. Je telefoontje overrompelt me alleen maar wat.

ELLEN : Als je er niks op tegen hebt dat ik je kom opzoeken, zeg ik; tot straks dan maar.
(*hoorn neer*)

(*Freddy luistert nog even, glimlacht en legt de hoorn neer.*)

Het licht fade weg.

2e Tafereel

(*Freddy is druk in de weer met het opruimen van zijn schrijfkamer wanneer er geklopt wordt.*)

FREDDY : Ja! Binnen.

ELLEN : (*opent de deur*) Schrijverijen Van Hoof?

FREDDY : De schrijver zelf. Aangenaam. Kom erin. Neem plaats in de zetel waar talrijke beroemdheden in geïnterviewd werden.

ELLEN : Internationale beroemdheden of regionale dorpsidioten?

FREDDY : De hagel in je jachtgeweer is duidelijk van scherpe makelij.

ELLEN : Vergeef me. Het was niet mijn bedoeling je te kwetsen.

FREDDY : Ga zitten. Zin in een drankje?

ELLEN : Straks misschien.

FREDDY : (*speels*) Moet ik daaruit afleiden dat je er een uitgebreid bezoek wenst van te maken?

ELLEN : Hangt er eigenlijk alleen maar vanaf hoe snel je me met vervelende vragen gaat confronteren.

FREDDY : Oh, als ik eerlijk mag zijn ligt het niet direct in mijn bedoeling om in de huid van schrijver te gaan kruipen.

ELLEN : Hoever sta je trouwens met het schrijven van je stuk?

FREDDY : Ik hoop dat je je er van bewust bent dat, als we over het stuk gaan praten, dat er terug herinneringen zullen bovenkomen.

ELLEN : Ik was gewoon nieuwsgierig daar ik waarschijnlijk wel in je stuk zal voorkomen.

FREDDY : Ik zal niet ontkennen dat mijn hoofdpersonage bepaalde karaktertrekken van je meegekregen heeft. Als het stuk ooit afgeraakt wel te verstaan.

ELLEN : Bedoel je dat de schrijver van intieme gevoelens de juiste woorden of de gepaste zinsconstructies niet kan vinden om zijn stuk te voltooien?

FREDDY : Ik denk veeleer dat de schrijver zijn schrijfplannen tijdelijk opgeborgen heeft doordat de te interviewen dame zichzelf spreekverbod opgelegd heeft.

ELLEN : De schrijver leek me nochtans iemand die iets afwist van intieme gevoelens. Hij moet perfect in staat zijn dergelijke gevoelens te improviseren voor zijn stuk

FREDDY : Laat ons zeggen dat hij zich wenst te baseren op authentieke gevoelens. Dat hij slecht gaat improviseren als hij denkt dat de te interviewen dame bepaalde gevoelens niet kan uiten en andere emoties uit dan die, die ze in werkelijkheid doorgemaakt heeft.

ELLEN : Wel jammer van al de moeite. Een onafgewerkt theaterstuk lijkt me immers niet speelbaar.

FREDDY : Het stuk kan evengoed pas volgend seizoen geprogrammeerd worden.

ELLEN : Het stuk kan evengoed verder afgewerkt worden en dit seizoen opgevoerd worden. Misschien blijkt dat de te interviewen dame wel weer bereid is een paar vragen te beantwoorden.

FREDDY : Niks belet je dit te gaan doen. Je zit immers op de praatstoel van de tussen aanhalingstekens internationale praatgasten.

ELLEN : Welke karakter heb je me meegegeven? Impulsief? Zoekend naar een gevoel dat eigenlijk niet te vinden is?

FREDDY : Als je het zelf zegt. In het eerste bedrijf probeert de schrijver... Oh ja, misschien moet ik je dat vooraf wel vertellen. Ook Freddy Van Hoof speelt mee in het stuk.

ELLEN : Je bedoelt...

FREDDY : Wat ik bedoel is, dat het een stuk wordt met slechts twee personages. Een schrijver van theaterstukken gaat de verloofde van een jongen die zich verhangen heeft interviewen.

ELLEN : Je bedoelt dat je het publiek gewoon wil vertellen wat wij...

FREDDY : Waar wij het die avond over gehad hebben: pure emoties, relatieproblemen. Het niet kunnen uiten van intieme gevoelens.

ELLEN : Ik dacht dat jij een stuk zou schrijven over zelfmoord.

FREDDY : Ben ik ook mee bezig. Het gevoelsmatig aspect rond een zelfmoord. Ik ga zelfmoord gebruiken als uitgangspunt om een relatie door te lichten.